Upprättare: Elisabet C Mickelsson

Fastställare: Tina Söderlund

Arbets- och ansvarsfördelning för barn och ungdomars psykiska hälsa inom/mellan kommuner och Region Gävleborg

Innehåll

1. Syfte och omfattning 2
2. Ansvar och roller 2
3. Arbetsprocess 3
4. Centrala begrepp och förkortningar 3
5. Allmänt 3
5.1. Tidiga samordnade insatser – TSI 4
5.2. SIP 4
5.3. Anmälningsplikt/Orosanmälan 4
5.4. Suicidrisk 4
5.5. Förtydligande av bas, första linje och specialistnivå 4
5.5.1. Basnivå 5
5.5.2. Första linjen 5
5.5.3. Specialist 5
6. Målgrupper 5
6.1 Inlärningssvårigheter och utvecklingsavvikelser 5
6.1.1. Bas 5
6.1.2 Första linjen 6
6.1.3 Specialist 6
6.2 Utåtagerande beteende - barn och unga med trotsiga, normbrytande och aggressiva beteenden 6
6.2.1 Bas 6
6.2.2 Första linjen 7
6.2.3 Specialist 7
6.3 Barn med bristande uppmärksamhet och/eller hyperaktivitet och impulsivitet. 8
6.3.1 Bas 8
6.3.2 Första linjen 8
6.3.3 Specialist 8
6.4 Barn med motoriska och eller vokala tics 9
6.4.1 Bas 9
6.4.2 Första linjen 9
6.4.3 Specialist 9
6.5 Barn med brister i förmågan till social kommunikation och social interaktion. 10
6.5.1 Bas 10
6.5.2 Första linjen 10
6.5.3 Specialist 10
6.6 Relationsproblem – Föräldrar/närstående/barn/ungdomar eller mellan barn och ungdomar 11
6.6.1 Bas 11
6.6.2 Första linjen 11

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.6.3 Specialist 12
6.7 Kriser och trauma 12
6.7.1 Bas 12
6.7.2 Första linjen 12
6.7.3 Specialist 12
6.8 Riskbruk och/eller beroende hos barn/ungdom eller föräldrar..13
6.8.1 Bas 13
6.8.2 Första linjen 13
6.8.3 Specialist 14
6.9 Barn med ätproblematik 14
6.9.1 Bas 14
6.9.2 Första linjen 14
6.9.3 Specialist 15
6.10 Barn med självskadebeteende 15
6.10.1 Bas 15
6.10.2 Första linjen 15
6.10.3 Specialist 16
6.11 Oro, rädsla och ångest 16
6.11.1 Bas 16
6.11.2 Första linjen 16
6.11.3 Specialist 17
6.12 Nedstämdhet och depression 17
6.12.1 Bas 17
6.12.2 Första linjen 18
6.12.3 Specialist 18
7 Plan för kommunikation och implementering 18
8 Dokumentinformation 18
6 Referenser 19

Kopians tillförlitlighet garanteras endast utskriftsdatumet

1. Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver ansvars- och arbetsfördelningen mellan Region Gävleborg och länets 10 kommuner, när det gäller barn och ungdomars psykiska hälsa.

2. Ansvar och roller

Detta dokument som antagits av Länsledning Välfärd 2023-05-05, reglerar det gemensamma ansvaret för barn/ungdomar 0-17 år och i förekommande fall deras vårdnadshavare genom att förtydliga verksamheternas ansvarsområden. Dialogen och samarbetet mellan verksamheterna ska genomsyras av ett gemensamt ansvar och god tillgänglighet till varandra. Det ska vara lätt att nå varandra och en självklarhet att konsultera varandra.
Alla aktörer har ett ansvar att se till att barnet/den unga får det stöd den behöver och att samverka och samordna insatser mellan huvudmännen när så behövs.

I dokumentet har interna metoder och rutiner uteslutits till förmån för en mer generell beskrivning av verksamhetens uppdrag. Dokumentet utgår från ”Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning” och ersätter alla tidigare lokala samverkansdokument.

3. Arbetsprocess

Dokumentet formulerades ursprungligen 2016 och har därefter reviderats vid några tillfällen. Ansvaret för dokumentets utformande ligger hos utskott Psykisk hälsa. Fastställande och antagande av dokumentet har skett i samverkan mellan kommuner och Region Gävleborg inom välfärdsstrukturen Länsledning Välfärd.

4. Centrala begrepp och förkortningar

BUH - Barn och ungdomshabiliteringen
BHV – Barnhälsovården
BUS – Barn och ungdomssjukvården
BFH – Barn och familjehälsa
UM -- Ungdomsmottagning
HSL – Hälso- och sjukvårdslag
SoL – Socialtjänstlag
LSS- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

5. Allmänt

För att barn och unga ska få tillgång till stöd och hjälp tidigt behöver vuxna som möter barn och unga i sitt arbete ha bred kunskap om psykisk ohälsa. De behöver kompetens att känna igen tidiga tecken på hur psykisk ohälsa kan visa sig. Inom kommuner och inom hälso- och sjukvården behöver man utarbeta rutiner för och överenskommelser om hur man ska samverka och/eller hänvisar mellan varandra. Rutinerna och överenskommelserna behöver vara kända inom verksamheterna.

Inom såväl Barn- och ungdomspsykiatrin och det som benämns ”första linjen” (ex; Barn- och familjehälsa, Ungdomsmottagning och övrig primärvård) återfinner man hög kompetens och kunskap avseende barns psykiska ohälsa. Andra verksamheter som möter barn och unga (ex. BVC, förskola, skola/elevhälsa, socialtjänst) behöver även de ha grundläggande god kännedom om hur psykisk ohälsa hos barn tar sig uttryck och ge tidiga insatser samt remittera och hänvisa till rätt instanser när vård behövs. Inom hälso och sjukvården ska den nationella vårdgarantin följas avseende tillgänglighet, bedömning, behandling och utredning. Uppmärksamma psykisk ohälsa - Kunskapsguiden

Kopia. Raderas endast utskriftsdokumet

5.1. Tidiga samordnade insatser – TSI

Tidiga samordnade insatser betyder att personal från skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst arbetar tillsammans. Samordningen behövs för att skapa en helhet kring insatser för barn och unga som är i behov av stöd från flera aktörer. Det ställer krav på att aktörer utvecklar kunskap och kompetens om långsiktig samverkan och samordning. TSI är inte en viss metod, utan bygger på att verksamheterna har en gemensam struktur. På så vis ska alla barn och unga få stöd tidigt i en ogynnsam utveckling. Om tidiga och samordnade insatser - Kunskapsguiden

5.2. SIP

Samordnad individuell plan (SIP) ska upprättas om det finns behov av insatser och samordning från fler aktörer samtidigt. Intentionen för upprättandet av SIP ska präglas av samverkan och av tillmötesgående mellan parterna med fokus på barnets/den unges bästa.
Inom ramen för SIP kan s.k. förmöten mellan verksamheterna genomföras som komplement till sedvanlig SIP där familjen deltar eller som enskild insats för planering och samordning av insatser mellan tjänstepersoner. En förutsättning är att vårdnadshavare lämnat samtycke till detta. Dessa samverkansmöten dokumenteras i respektive verksamhet på samma sätt som sedvanliga SIP-möten. Förmöten ska användas sparsamt, men kan vara motiverade i särskilt komplexa ärenden där det finns anledning att klargöra, roller, ansvar och förväntningar innan SIP-mötet.
Ett förmöte ersätter inte en SIP utan en samordnad individuell plan ska genomföras på sedvanligt sätt där vårdnadshavare/legal företrädare och i förekommande fall även barnet deltar.

5.3. Anmälningsplikt/Orosanmälan

I dokumentet är inte fullgörande av anmälningsplikt särskilt nämnt som en insats då den är föreskriven i lag och ska genomföras när oro finns för barnets situation. Om det misstänkts att barn far illa så gäller Socialtjänstlagen enl. kap.14 § 1.

5.4. Suicidrisk

När det framkommer misstanke om suicidrisk ska riskbedömning göras av vården. Om risken bedöms som hög, måttlig eller svårbedömd, ska en samlad klinisk bedömning göras snarast av Barn- och ungdomspsykiatrin (BUP). För konsultation kontakta 1177 Vårdguiden. Vid akuta tillstånd, ring 112.

5.5. Förtydligande av bas, första linje och specialistnivå

Det är viktigt att rätt prioritering sker av vilka barn som ska få insatser från bas-första linjen respektive specialistnivån. Brister på en nivå vad gäller kompetens och resurser motiverar inte insatser på annan nivå. Varje huvudman ansvarar för att respektive verksamheter har resurser för sina uppdrag. Huvudmännen svarar

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

för att kompetensutveckling sker för personal samt att regelbundet erfarenhetsutbyte sker mellan verksamheterna.
Noterbart är att begreppen bas, första linje och specialist inte används regelmässigt i kommunal verksamhet.

5.5.1. Basnivå

Basverksamheterna har ett främjande och förebyggande uppdrag och är de generella, hälsofrämjande insatser som riktas till alla barn i en viss åldersgrupp eller situation och som syftar till att bevara god hälsa, förhindra uppkomst av sjukdom, skada eller försämrat hälsotillstånd. Hit hör de generella insatserna inom hälso- och sjukvård, såsom exempelvis barnhälsovården och kommunernas förskola, skola, elevhälsa och förebyggande socialtjänst.

5.5.2. Första linjen

Första linjen har ett förebyggande och behandlande uppdrag och är verksamheter som tar emot barn och unga med tidiga tecken på psykiska besvär och psykiatriska tillstånd av lindrig till måttlig grad. Första linjens insatser ges vid ett indikerat problem, det vill säga när någon har ett problem som personen själv eller vårdnadshavaren söker hjälp för.
Första linjen har flera uppdrag:
Att identifiera personer som har behov av insatser för psykisk ohälsa.
Att bedöma/triagera vårdbehov/vårdnivå och insats.
Att behandla barn och unga som har lindriga/medelsvåra tillstånd av psykisk ohälsa.
Att remittera/hänvisa till annan lämplig verksamhet eller till specialistnivå vid behov.
Till första linjens verksamheter hör Hälsocentral, Barn- och familjehälsa, Ungdomsmottagning, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Socialtjänst.

5.5.3. Specialist

Specialistinsatser är tydligt avgränsade eller mer specialiserade för medelsvår till svår problematik. Hit hör Barn- och ungdomspsykiatri, Barn- och ungdomshabilitering, Barn- och ungdomssjukvård, LSS och Socialtjänst.

6. Målgrupper

6.1 Inlärningssvårigheter och utvecklingsavvikelser

6.1.1. Bas

6.1.1.1. Barnhälsovård

Identifiera: BHV Barnhälsovårdens nationella program. Vid behov remiss till Barn- och familjehälsa, Hälsocentral eller Barn- och ungdomssjukvård.
Insats: Rådgivning om barns utveckling och föräldrarollen.

Kopians aktualitet garanteras endast vid utskriftsdatumet

6.1.1.2. Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns lärprocesser och strategier. Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål.

Insats: Skapa goda lärandemiljöer. Verksamheten utformas så att barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver. Hänvisa till BVC, Barn- och familjehälsa.

6.1.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Kartläggning/utredning för att klargöra barnets förutsättningar för inlärning. Beslut om särskilt stöd eller byte av skolform (grundsärskola eller gymnasiesärskola), se Social bedömning som en del i utredning inför rätten till att gå i särskola – Platina id 01-492882 (pdf). Personal inom elevhälsa remitterar till lämplig mottagning inom vården vid misstanke om eller identifierad ohälsa. Avser remissen utredning av neuropsykiatrisk problematik skall den överenskomna remissmallen –Remiss till barn- och ungdomspsykiatri samt habilitering - Region Gävleborg (regiongavleborg.se) användas.
Insats: Extra anpassningar och särskilt stöd

6.1.2 Första linjen

6.1.0.1 Barn- och Familjehälsa

Identifiera: Screening, bedömning och testinstrument.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Vid behov remiss till Hälsocentral, Barn- och ungdomssjukvård, Barn- och ungdomspsykiatri, Barn- och ungdomshabilitering. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.1.3 Specialist

6.1.3.1 Barn-och ungdomshabilitering

Identifiera: Bedömning, utredning och diagnostisering.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser utifrån behov och gällande vårdprogram för målgruppen som uppfyller diagnos intellektuell funktionsnedsättning och/eller diagnos autism. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.2 Utåtagerande beteende - barn och unga med trotsiga, normbrytande och aggressiva beteenden

6.2.1 Bas

6.2.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: BHV Barnhälsovårdens nationella program
Insats: Ge allmänt råd och stöd. Remittera till Barn- och familjehälsa.

Kopians aktualitet garanteras endast utskriftsdatumet

6.2.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns lärprocesser och strategier. Kartlägga/utreda för att klargöra barnets förutsättningar för inlärning och behov av stöd.
Insats: Arbeta med normer och värden i barnets konkreta vardag. Verksamheten utformas så att barn med behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.

6.2.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål.
Insats: Arbeta med normer och värden i elevens konkreta vardag. Förebyggande samt åtgärdande insatser t.ex. anpassad lärmiljö, struktur och stöd. Eventuellt beslut om särskilt stöd.

6.2.1.4 Socialtjänst

Insats: Förebyggande insatser.

6.2.2 Första linjen

6.2.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Risk/skyddsbedömning.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Ställningstagande till remiss till specialistnivå utifrån samsjuklighet. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.2.2.2 Hälsocentral

Identifiera: Medicinsk bedömning.

6.2.2.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.2.3 Specialist

6.2.3.1 BUP

Identifiera: Utredning diagnostik om tidigare insatser inte varit tillräckliga.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symtombild och samsjuklighet utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.2.3.2 Socialtjänst

Identifiera: Identifiera behov.
Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.3 Barn med bristande uppmärksamhet och/eller hyperaktivitet och impulsivitet.

6.3.1 Bas

6.3.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: BHV Barnhälsovårdens nationella program
Insats: Remiss till Barn- och familjehälsa för stöd och behandling.

6.3.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns lärprocesser och strategier. Kartlägga/utreda för att klargöra barnets förutsättningar för inlärning och behov av stöd.
Insats: Skapa goda lärandemiljöer för alla barn. Verksamheten utformas så att barn med behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.
Hänvisa till BVC för vidare utredning.

6.3.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål.
Insats: Förebyggande samt åtgärdande insatser, t.ex. anpassad lärmiljö, struktur och stöd. Vid behov beslut om särskilt stöd. Elevhälsans personal remitterar till lämplig mottagning inom vården vid misstanke om eller identifierad ohälsa. Avser remissen utredning av neuropsykiatrisk problematik skall den överenskomna remissmallen –Remiss till barn- och ungdomspsykiatri samt habilitering - Region Gävleborg (regiongavleborg.se) användas.

6.3.2 Första linjen

6.3.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Bedömning
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symptombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Remiss till Barn- och ungdomspsykiatri om svårighetsgrad och behov föreligger och tidigare insatser inte varit tillräckliga.

6.3.2.3 Barnhälsovård, hälsocentral

Identifiera: Medicinsk bedömning.

6.3.2.4 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.3.3 Specialist

6.3.3.1 BUP

Identifiera: Bedömning, utredning diagnostik.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symptombild utifrån behov samsjuklighet och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

Kopians riktighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.3.3.2 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.4 Barn med motoriska och eller vokala tics

6.4.1 Bas

6.4.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: BHV Barnhälsovårdens nationella program
Insats: Remiss till Barn- och familjehälsa för föräldrastöd om lidande finns hos barnet.

6.4.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns lärprocesser och strategier. Kartlägga/utreda för att klargöra barnets förutsättningar för inlärning och behov av stöd.
Insats: Skapa goda lärande miljöer för alla barn. Verksamheten utformas så att barn med behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.
Hänvisa till BVC för vidare utredning.

6.4.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål.
Insats: Förebyggande samt åtgärdande insatser, t.ex. anpassad lärmiljö, struktur och stöd.
Vid behov beslut om särskilt stöd.

6.4.2 Första linjen

6.4.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Bedömning
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Remiss till Barn- och ungdomspsykiatri om svårighetsgrad och behov, samsjuklighet föreligger och tidigare insatser inte varit tillräckliga.

6.4.2.2 Barnhälsovård, hälsocentral

Medicinsk bedömning.

6.4.3 Specialist

6.4.3.1 BUP

Identifiera: Bedömning, utredning diagnostik.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.5 Barn med brister i förmågan till social kommunikation och social interaktion.

6.5.1 Bas

6.5.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: BVC BAS-program.
Insats: Remiss till Barn- och familjehälsa för bedömning och eventuell basutredning.

6.5.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns lärprocesser och strategier. Kartlägga/utreda för att klargöra barnets förutsättningar för inlärning och behov av stöd.
Insats: Skapa goda lärande miljöer för alla barn. Verksamheten utformas så att barn med behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.
Hänvisa till BVC för vidare utredning.

6.5.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Kartläggning och observation av förmågor och kunskap.
Insats: Extra anpassning och särskilt stöd. Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål. Förebyggande samt åtgärdande insatser, t.ex. anpassad lärmiljö, struktur och stöd. Vid behov beslut om särskilt stöd. Elevhälsas personal remitterar till lämplig mottagning inom vården vid misstanke om eller identifierad ohälsa. Avser remissen utredning av neuropsykiatrisk problematik skall den överenskomna remissmallen –Remiss till barn- och ungdomspsykiatri samt habilitering - Region Gävleborg (regiongavleborg.se) användas.

6.5.2 Första linjen

6.5.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Bedömning
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild. Basutredning vid misstanke om autism 0-5 år. Remiss till Barn- och ungdomshabilitering om misstanken stärks av basutredningen.

6.5.2.2 Barnhälsovård, hälsocentral

Medicinsk bedömning.

6.5.2.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.5.3 Specialist

6.5.3.1 BUP

Identifiera: Bedömning, utredning diagnostik 6-17 år med autismfrågeställning.
Insats: Diagnostik och remiss till Barn- och ungdomshabiliteringen.

Kopiering tillåtet gäller bara enkelt utskriftsdatumet

6.5.3.2 Barn- och ungdomshabilitering

Identifiera: Bedömning, utredning och diagnostik 0-5 år med autismfrågeställning.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser utifrån behov och gällande vårdprogram för barn och unga 0-17 år med diagnos autism. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.5.3.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.6 Relationsproblem – Föräldrar/närstående/barn/ungdomar eller mellan barn och ungdomar

6.6.1 Bas

6.6.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: Samtal med föräldrar.
Insats: Råd och stöd. Remittera till barn och familjehälsa.

6.6.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns lärprocesser och strategier. Kartlägga/utreda för att klargöra barnets förutsättningar för inlärning och behov av stöd.
Utvecklingssamtal med vårdnadshavare.
Insats: Skapa goda lärande miljöer för alla barn. Värdegrundsarbete. Plan mot kränkande behandling. Verksamheten utformas så att barn med behov av särskilt stöd får det stöd de behöver. Främjande, förebyggande eller åtgärdande arbete mot kränkande behandling.
Hänvisa till BVC, Barn- och familjehälsa för bedömning.

6.6.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål. Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare. Hälsosamtal. Utgå från befintliga kartläggningar och analyser.
Insats: Värdegrundsarbete. Plan mot kränkande behandling. Främjande, förebyggande eller åtgärdande arbete mot kränkande behandling. Eventuell anmälan socialtjänst och polis.

6.6.2 Första linjen

6.6.2.1 Barn- och Familjehälsa och ungdomsmottagning

Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.6.2.2 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.6.3 Specialist

6.6.3.1 BUP

Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symtombild och samsjuklighet utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.6.3.2 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.7 Kriser och trauma

6.7.1 Bas

6.7.1.1 Mödrahälsovård, barnhälsovård

Insats: Upptäcka, stödja och hänvisa.

6.7.1.2 Förskola

Identifiera: Observera och analysera barns beteende.
Insats: Verksamheten utformas enligt krisplan så att barn i behov av särskilt stöd, får det stöd de behöver. Hänvisa vid behov till andra instanser i första linjen.

6.7.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Observera och analysera elever beteende. Utgå från aktuella observationer och analyser.
Insats: Verksamheten utformas enligt krisplan så att elev i behov av särskilt stöd, får det stöd den behöver. Hänvisa vid behov till andra instanser i första linjen.

6.7.2 Första linjen

6.7.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.7.2.4 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.7.3 Specialist

6.7.3.1 BUP

Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.7.3.2 Flyktingtraumaenhet

Identifiera: Personer utsatt för fysisk och/eller psykisk tortyr i samband med krig.
Insats: Traumabehandling

6.7.3.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.7.3.4 Barnahus

Insats: Specialiserat gemensamt omhändertagande av barn som utsatts för våld eller övergrepp mellan socialtjänst, polis och hälso och sjukvård.

6.8 Riskbruk och/eller beroende hos barn/ungdom eller föräldrar

6.8.1 Bas

6.8.1.1 Mödrahälsovård

Identifiera: Audit graviditetsvecka 6-7.
Insats: Föräldragrupp. MI. Motivera till behandling i samverkan med Beroendecentrum och socialtjänst.

6.8.1.2 Barnhälsovård

Insats: Föräldragrupp.

6.8.1.3 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns beteende och mående. Utgå från aktuella observationer och analyser. Utvecklingssamtal.
Insats: Skapa goda lärandemiljöer för alla barn. Verksamheten utformas så att barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.
Hänvisa till andra aktörer i första linjen vid behov av insatser.

6.8.1.4 Skola, elevhälsa

Identifiera: Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål. Utgå från aktuella observationer och analyser.
Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
Insats: Extra anpassning och särskilt stöd. Främjande, förebyggande och åtgärdande insatser för att förebygga riskbruk. Verksamheten utformas så att elever i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver. Hänvisa till andra aktörer i första linjen vid behov av ytterligare insatser.

6.8.1.5 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.8.2 Första linjen

6.8.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Samtal och screeninginstrument.

Kopians giltighet granskas endast utskriftsdatumet

Insats: Remittera till och samverka med Beroendecentrum. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.8.2.2 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.8.3 Specialist

6.8.3.1 BUP

Identifiera: Alkohol och drogscreening enligt rutin.
Insats: Bedöma och behandla eventuell samsjuklighet utifrån gällande vårdprogram samt motivera till behandling i samverkan med Beroendecentrum och socialtjänst. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.8.3.2 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.9 Barn med ätproblematik

6.9.1 Bas

6.9.1.1 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns beteende och mående. Utvecklingssamtal.
Insats: Skapa goda lärande miljöer för alla barn. Verksamheterna utformas så att barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver. Hänvisa vid behov till BVC eller andra instanser i första linjen.

6.9.1.2 Skola, elevhälsa

Identifiera: Utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare. Utgå från aktuella observationer och analyser. Hälsosamtal. Tillväxtkurva.
Insats: Främjande, förebyggande och åtgärdande insatser arbete med kost och hälsa. Verksamheterna utformas så att elever i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.

6.9.2 Första linjen

6.9.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Samtal och screeninginstrument
Insats Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/lättare medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Vid uteblivet behandlingsresultat eller svårare tillstånd remiss till Länsenheten för ätstörningar/Barn och ungdomspsykiatri.

6.9.2.2 Hälsocentral

Identifiera: Somatisk bedömning. Vidareremittering utifrån bedömt behov.

6.9.2.3 Länsenhet för ätstörningar

Insats: Konsultativt stöd.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.9.3 Specialist

6.9.3.1 Barn- och ungdomssjukvård

Identifiera: Fördjupad medicinsk bedömning och uppföljning.
Insats: Medicinsk behandling.

6.9.3.2 BUP

Insats: Vid samsjuklighet; utredning och behandling utifrån behov och gällande vårdprogram i samverkan med Länsenheten för ätstörningar. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.9.3.3 Länsenhet för ätstörningar

Identifiera: Fördjupad bedömning och diagnostik.
Insats: Behandling av medelsvåra/svåra tillstånd i grupp och individuellt, familj och individ utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.9.3.4 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.10 Barn med självskadebeteende

6.10.1 Bas

6.10.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: BHV Barnhälsovårdens nationella program.
Insats: Remittera till Barn-och familjehälsa.

6.10.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns beteende och mående. Utgå från aktuella observationer och analyser. Utvecklingssamtal.
Insats: Skapa goda lärandemiljöer för alla barn. Hänvisa och rådfråga Barn- och familjehälsa vid behov.

6.10.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Utgå från aktuella observationer och analyser. Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
Insats: Hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål. Hänvisa och rådfråga Barn- och familjehälsa/Ungdomsmottagning vid behov.

6.10.2 Första linjen

6.10.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning
Identifiera: Bedömning
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Remiss till Barn- och ungdomspsykiatri om svårighetsgrad och behov föreligger och tidigare insatser inte varit tillräckliga.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

6.10.2.2 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.10.3 Specialist

6.10.3.1 BUP

Identifiera: Bedömning och differentialdiagnosticering.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symtombild och/eller samsjuklighet utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.10.3.2 Barn- och ungdomshabilitering

Identifiera: Kartläggning och bedömning av utlösande faktorer vid samsjuklighet autism och/eller utvecklingsstörning.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/lättare medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Vid svårare tillstånd remiss till Barn- och ungdomspsykiatri.

6.10.3.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.11 Oro, rädsla och ångest

6.11.1 Bas

6.11.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: BHV Barnhälsovårdens nationella program.
Insats: Remittera till Barn- och familjehälsa.

6.11.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns beteende och mående. Utgå från aktuella observationer och analyser. Utvecklingssamtal.
Insats: Skapa goda lärande miljöer för alla barn.. Verksamhetens utformas så att barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.
Hänvisa och rådfråga, BVC och Barn- och familjehälsa vid behov.

6.11.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Observera och analysera elevers beteende. Utgå från aktuella observationer och analyser. Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
Insats: Hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål. Hänvisa till Barn- och familjehälsa/Ungdomsmottagning vid behov.

6.11.2 Första linjen

6.11.2.1 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Bedömning.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Remiss till Barn- och ungdomspsykiatri om svårighetsgrad och behov föreligger och tidigare insatser inte varit tillräckliga.

6.11.2.2 Barnhälsovård, hälsocentral

Identifiera: Somatisk bedömning.
Insats: Medicinsk behandling vid lindriga/medelsvåra tillstånd.

6.11.2.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.11.3 Specialist

6.11.3.1 BUP

Identifiera: Bedömning.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.11.3.2 Barn- och ungdomshabilitering

Identifiera: Kartläggning och bedömning av utlösande faktorer kopplat till funktionsnedsättning inom Barn- och ungdomshabiliteringens målgrupper.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Vid svårare tillstånd remiss till Barn- och ungdomspsykiatri.

6.11.3.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

6.12 Nedstämdhet och depression

6.12.1 Bas

6.12.1.1 Barnhälsovård

Identifiera: BHV Barnhälsovårdens nationella program.
Insats: Remittera till Barn- och familjehälsa.

6.12.1.2 Förskola

Identifiera: Observera, dokumentera, följa och analysera barns beteende och mående. Utgå från aktuella observationer och analyser. Utvecklingssamtal.
Insats: Skapa goda lärande miljöer för alla barn. Hänvisa och rådfråga BHV vid behov. Verksamhetens utformas så att barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver. Hänvisa och rådfråga Barn- och familjehälsa vid behov.

6.12.1.3 Skola, elevhälsa

Identifiera: Observera och analysera elevers beteende. Utgå från aktuella observationer och analyser.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
Insats: Hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Kartläggning och observation av förmågor och kunskaper för att klargöra elevens eventuella behov av särskilt stöd riktat mot utbildningens mål. Remittera till Barn- och familjehälsa/Ungdomsmottagning vid behov.

6.12.2 Första linjen

6.12.2.1 Barnhälsovård, hälsocentral

Identifiera: Somatisk bedömning.
Insats: Medicinsk behandling vid lindriga/medelsvåra tillstånd. Remiss till specialistnivå vid behov.

6.12.2.2 Barn- och Familjehälsa, ungdomsmottagning

Identifiera: Bedömning.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Vid svårare tillstånd remiss till Barn- och ungdomspsykiatri. Säkerställa att somatisk bedömning är gjord.

6.12.3 Specialist

6.12.3.1 BUP

Identifiera: Bedömning.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid medelsvår/svår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola.

6.12.3.2 Barn- och ungdomshabilitering

Identifiera: Kartläggning och bedömning av utlösande faktorer kopplat till funktionsnedsättning inom Barn- och ungdomshabiliteringens målgrupper.
Insats: Stöd- och behandlingsinsatser vid lindrig/medelsvår symtombild utifrån behov och gällande vårdprogram. Samverkan med socialtjänst och elevhälsa/skola. Vid svårare tillstånd remiss till Barn- och ungdomspsykiatri.

6.12.3.3 Socialtjänst

Insats: Insatser utifrån barnets/föräldrarnas behov. Samverkan med hälso- och sjukvården samt förskola/skola.

7 Plan för kommunikation och implementering

Dokumentet kommer att presenteras på regionens gemensamma Samverkanswebb samt vid Länsledning Välfärds möten.

8 Dokumentinformation

Rutinen är reviderad av kommunernas och Region Gävleborg representanter:

- Anna Danielsson, förvaltningschef, Individ- och familjeomsorgsförvaltningen, Sandviken,
- Minna Holmqvist, förvaltningschef, Kunskapsförvaltningen, Sandviken

Kopians giltighet garanteras endast på utskriftsdatumet

- Kristina Lingman, verksamhetschef VO Familjehälsa, BUP och Habiliteringen, Region Gävleborg
- Charlotte Agnevik Jonsson, samordnare Region Gävleborg

6 Referenser

Dokumentnamn	Plats
Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) Svensk författningssamling 2017:2017:30 t.o.m. SFS 2022:1255 - Riksdagen	www.riksdagen.se
Socialtjänstlag (2001:453) Svensk författningssamling 2001:2001:453 t.o.m. SFS 2022:1034 - Riksdagen	www.riksdagen.se
Skollag (2010:800) Svensk författningssamling 2010:2010:800 t.o.m. SFS 2022:1319 - Riksdagen	www.riksdagen.se
Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade Svensk författningssamling 1993:1993:387 t.o.m. SFS 2022:1253 - Riksdagen	www.riksdagen.se
Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning – Regionen och kommunerna i Gävleborgs län, dokument-id: 01-174491	Kommun- och regionsamverkan - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)
Social bedömning som en del i utredning inför rätten till att gå i särskola, dokument-id: 01-492882	Kommun- och regionsamverkan - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)
Uppmärksamma psykisk ohälsa - Kunskapsguiden	Kunskapsguiden.se
Om tidiga och samordnade insatser - Kunskapsguiden	Kunskapsguiden.se
Första linjen för barns och ungas psykiska hälsa 21/22 (uppdragpsykiskhalsa.se)	uppdragpsykiskhalsa.se
Kartläggning av första linjens verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa (socialstyrelsen.se)	socialstyrelsen.se
Remiss till barn- och ungdomspsykiatri samt habilitering - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)	

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet